

Seminář a výstava k 250. výročí příchodu piaristů do Prahy

V roce 2002 uplynulo 250 let od příchodu piaristů do Prahy. Na konci jara 1752 se usadili v Menhartovském domě v Celetné ulici č. 17 a na začátku listopadu zde zahájili výuku v neúplném nižším gymnáziu a ve všech třídách elementární školy. Splnil se jim tak sen, o nějž usilovali zhruba 130 let. Praha byla zároveň obohacena o novou kulturní a řeholní instituci, která byla později schopna převzít rozvoj středního školství po roku 1773 zrušeném jezuitském řádu a vytvořit i zde velmi dobrou tradici základního školství. To však piaristé sídlili již na rohu ulic Na Příkopě a Panské u známého kostela sv. Kříže, který jim patřil až do roku 1950.

Vzhledem k tomu, že v současnosti nelze najít žádnou školu, která by výročí oslavila, ujalo se oslav hned několik institucí. K hlavním organizátorům semináře patřili především Státní ústřední archiv v Praze, kde se nachoval bohatý fond k dějinám piaristické koleje v Praze i k piaristickému řádu vůbec, Slovanská knihovna při Národní knihovně v Praze, Vyšší odborná škola a střední průmyslová škola elektrotechnická Františka Křížíka v Praze a Česká křesťanská akademie Praha, historická sekce. Výstavu připravil SÚA ve spolupráci se Slovanskou knihovnou v prostorách ve 3. patře Klementina – v předsálí Slovanské knihovny, kde byla přístupna v prosinci 2002 a v lednu 2003. Šlo o knihovnickou výstavu menšího rozsahu, která zprostředkovávala základní informace o piaristickém řádu a o jeho složitě cestě do Prahy od počátku 17. století až do poloviny století 18. a i o pedagogickém působení ústavu a jeho místě ve středním školství českých zemí 2. poloviny 18. století. Na výstavce byla připomenuta i činnost piaristické řádové knihovny v pražské koleji.

Ve středu 11. prosince 2002 se uskutečnil *odborný seminář*, který byl zahájen uvítáním účastníků v aule Vyšší odborné školy a střední průmyslové školy elektrotechnické Františka Křížíka v Praze. Zde bývala knihovna pražských piaristických škol na Novém Městě, kterou vyzdobil iluzivními malbami a portréty významných členů piaristického řádu malíř Josef Hager v roce 1778. S pozdravem vystoupili Ing. Jan Hildebrand, ředitel pořá-

dající školy a statutární zástupce řádu piaristů pro Českomoravskou provincii P. Jiří Szwarc ze Strážnice a PhDr. Jan Stříbrný z historické sekce ČKA. Po podrobnějším seznámení účastníků semináře s historií příchodu piaristů do Prahy následovala exkurze do původních prostor první budovy piaristické koleje v Praze v Celetné ulici 17 s prohlídkou Divadelního ústavu a jeho okolí a Divadla v Celetné. Na závěr první části následovala prohlídka výstavy „250. výročí příchodu piaristů do Prahy“ ve Slovanské knihovně.

V 15,00 hod. byl zahájen uvítáním náměstka ředitele NK ČR dr. Víta Richtera vlastní odborný seminář v zasedacím sále Národní knihovny. Jako první vystoupil s příspěvkem „Piaristé jako organizátoři náboženského života laiků. Studentské družiny a další bratrstva v 17. a 18. století v Čechách“ Jiří Mikulec z Historického ústavu AV ČR Praha. Ve svém vystoupení připomněl význam bratrstev založených piaristy. „Šíření piaristických kolejí a škol v Čechách a na Moravě v 17. a 18. století v souvislostech kulturních dějin“ se věnoval Václav Bartůšek ze SÚA v Praze. Hedvika Kuchařová ve svém vystoupení „Poznámky k řádové výuce v Čechách a na Moravě v 17. a 18. století“ vyložila pochopitelně mnohem více než pouhé glosy. Seznámila přítomné se systémem barokního premonstrátského školství a to jak s jeho orientací na samotný řád, tak na veřejnost. Na závěr přidala po knihovnické stránce velmi perfektně zpracovaný bibliografický seznam piaristik v knihovně Kláštera premonstrátů na Strahově. Situaci podobnou založení pražské piaristické koleje, rovněž související s osobou významného piaristy a historika P. Gelasia Dobnera a S. Catharina, ale o 21 let opožděnou, připomněla ve vystoupení „Piaristické školy v Berouně a jejich vztah k Praze“ Kamila Garkischová, studující Pedagogické fakulty UK. Do zajímavého a málo známého interního prostředí řádového vzdělávání nás zavedl příspěvek „Poznámky ke kapucínskému a ostatnímu františkánskému školství zejména v době baroka“ Br. Pacifika (Matějky), člena Kláštera kapucínů v Praze na Hradčanech. Přehled piaristického divadla podala ve vystoupení „Piaristické divadlo v barokních Čechách“ Markéta Klosová z Pedagogické fakulty Karlovy univerzity v Praze. Zároveň připravila náladu pro závěr semináře, kterým byl audiovizuální program o divadelní hře mikulovského piaristy P. Maria Schubarta a S. Brunone „Amoris divinis dilectio“ v Audiovizuálním středisku Národní knihovny. Průvodní slovo přednesla Pavla Semerádová z Collegium Marianum – Týnské vyšší odborné školy Praha, kde byla hra v nedávné době předvedena.

Podle slov účastníků akcí byl seminář důstojnou vzpomínkou na příchod otců piaristů do našeho hlavního města. Příspěvky ze semináře budou zveřejněny během 1. poloviny roku 2003 na internetu Vyšší odborné školy a střední průmyslové školy elektrotechnické Františka Křížíka v Praze na této adrese: <http://www.vosaspsekrizik.cz>.

Václav Bartůšek